

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár,
1946 szeptember 12

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÖS KÁROLY
Felölés szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Csütörtök
III. évfolyam, 210 szám

Az ország magyarságának legfontosabb gazdasági kérdéseit vitatta meg Temesváron a MNSz országos gazdasági értekezlete

TEMESVÁR. — A Magyar Népi Szövetség temestorántálmegyei gazdasági ügyosztályának rendezésében szombaton délután nyílt meg a mezőgazdasági kiállítás. A kiállítással egyidőben országos gazdasági értekezlet kezdődött. Az ünnepi oseményre Antal Dániel, a MNSz országos alelnöke, országos gazdasági felölés is megérkezett, de szerte az ország minden részéből nagyszámu gazdasági kiküldött is megjelent. A gazdasági kiállítást és az értekezletet Antal Dániel nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy a romokból kell új életet építeni.

— Ugyanekkor — mondotta Antal Dániel — meg kellett bírkoznj a magyar reakció gáncsvetésével is, akik ócsárolják és lekicsinylik a MNSz gazdasági szervezetének hatalmas erőfeszítéseit. Bizonyos, hogy vannak sérelmek, de ezeket a sérelmeket és panaszokat megoldjuk a román festvérszervezetekkel együtt.

Gazdasági életünk ko moly erőfeszítései

A gazdasági értekezletet ezután felfüggesztették, a jelenlévők a nagyterembe mentek, ahol megtekintették a kiállítást. Novacu Valer dr. megyefőnök, Surlaslu mérnök, mezőgazdasági kamarai elnök, Antal Dániel országos alelnök Szücs Pál és Korparich Andor kíséretében megtekintette a kiállítást és hosszasan időzött az egyes sátrak és asztalok előtt, amelyek gazdasági életünk erőfeszítéseinek letagadhatatlan eredményeit mutatják.

A kiállítást Kiss Pál elnök nyitotta meg. Novacu Valer dr. megyefőnök magyarul beszéltben üdvözölte a Magyar Népi Szövetséget, mely megértette a kormány erőfeszítéseit. A román demokrácia hatalmas erőfeszítéseket tesz, hogy a háborus romokat eltakarítsa és virágoz, boldog élet induljon meg az országban, ahol jól érrezze magát minden nép és Románia valóban anyaország legyen.

Szücs Pál, a mezőgazdasági kiállítás elgondolója beszélt ezután,

A központi gazdasági ügyosztály és a Magyar Gazdasági Tanács jelentése

Az országos értekezlet munkájának rendjén Antal Dániel rövid beszédében vázolta azt a hatalmas feladatot, amelyet a magyar népi vagyon megmentésére és megvédésére a MNSz vállalt, majd rátértek a kormányhoz, illetve a szakminisztériumokhoz a mult értekezlet óta benyújtott emlékiratoknak az ismertetésére.

Forgács Ferenc és Dobó Antal dr. részletesen ismertették az északkeleti kereskedők cégbejegyzési elismerésének kérdését, azt a kívánást, hogy a Kalács Szövetkezet központ egyenlő mértékben részesüljön a központi értekezlet áruelosztásából, továbbá azt a kívánást, hogy a nemzetiségi vidékeken a központi értekezlet minisztérium hatáskörébe tartozó szerveknek és intézményeknek a központi értekezlet szerint magyar tisztviselőket alkalmaznak. Igen fontos még az a memorandum, amely megállapítja, hogy a magyar paraszti adójának kivétele alkalmazásából a központi értekezlet nagyobb összeget szabhat ki, mint az ugyanilyen körülmények között működő román iparosra és kereskedőre. E sérelmek megszüntetésén kívül, amelyre konkrét javaslatot tesz az emlékirat, azt kérte a MNSz országos gazdasági ügyosztálya, hogy a magyar eladást nyelvi kereskedelmi és ipari licencumok, felső közmipari licencumok, továbbá kereskedelmi akadémiák végzett növendékei is részesüljenek az érvényben lévő jelentős adókedvezményben. Az utolsó emlékirat kéri, hogy az erdélyi ipari jogszabványok becsiszolás eljárási módjait léptessék át a könnyítések.

A földosztási sérelmek ügye

A mezőgazdasági vonatkozásban végzett munkáról Antal Dániel tett jelentést. Hangoztatta, hogy a földreformmal kapcsolatban még igen sok a panasz, az 1015-ös szá-

mu rendelkezést nem mindenütt alkalmazták az alárendelt szervek, ugyanígy a földosztó bizottságba még mindig nem mindenütt hívták be magyar nemzetiségű tagot. Utalt arra, ezek kiküszöbölése azon is múlik, hogy a helyi és megyei szervezetek mennyire állnak feladatuk magasiatán, mennyire mozgókonnyak, amikor arról van szó, hogy a panaszokat az országos központtal közöljék.

— Konkrét adatokkal ejtett panasz nélkül munkánk emberfeletlenül nehéz — mondta.

Bejelentette, hogy a CASBI-kezelés alá tartozó vagyontárgyak ügyében a közeli jövőben lényeges változás várható, végül közölte, hogy a magyar eladást nyelvi mezőgazdasági főiskola létesítésére a tárgyalások most folynak Bukarestben.

Dobó Antal dr. jelentése következett a szárazságsújtotta Székelyföld megsegítése ügyében megindított akcióról. A központi gazda-

sági ügyosztály kezdeményezésére összehívott értekezleten számos javaslat hangzott el az inséges vidékek orvos- és gyógyszer-eljuttatásáról, a gyógynövény gyűjtéséről, az ot-tani lakosságnak más vidéken való eljuttatásával, közmunka megindításával, adó-könnyítéssel, a beszoigájtatás alól való mentességgel, a szövetkezetek és magyar tanítézeteknek az Országos Magyar Segélyező Bizottságnak, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületnek az akcióba történő bekapcsolásával és házipari tanfolyamok létesítésével kapcsolatban. Dobó Antal dr. bejelentette, hogy a kormány a szárazság okozta nehézségek leküzdésére 485 milliórd lejt irányzott el, amelyből 250.000 vagon búzát és kukoricát kíván importálni.

Böszörményi Sándor dr., a Romániai Magyar Gazdasági Tanács alelnöke számolt be a Tanács eddig végzett munkájáról. Közölte, hogy a Tanácsnak Kojozsvárról anyaggyűjtő irodája, Bukarestben a kormány és a köz-

Tömegtüntetés volt Varsóban

Byrnes németországi beszéde ellen az amerikai követség előtt Párisban tovább tárgyalnak a Bizottságok

PARIS. — A békeértekezlet munkájáról érkező jelentések a különböző bizottságok tárgyalásairól számolnak be. A magyar bizottságban a Pozsonnyal szemben lévő magyar terület Csehszlovákiának való átengedéséről tárgyaltak, Harryman amerikai követ közvetlen tárgyalásokat ajánlott a két kormányának. A bolgár bizottságban Bulgáriának az Egei-tengerre nyíló kijáróra emelt igényét tárgyalták. A balkáni államok és a Finnország béke-

szerezését előkészítő bizottságban pedig elhatározták, hogy Románia megbízottját meghallgatják az országgal szemben támasztott anyagi követelésekkel kapcsolatban. A magyarországi sajtó rámutat arra, hogy Románia ügye Magyarországot és az összes többi csatlósállamokat is közelről érinti, mert bizonyos, hogy a többi csatlósállamok jóvátételére vonatkozóan éppen úgy fognak dönteni, mint Románia esetében.

„A szovjet népet nem lehet megfélemlíteni!”

MOSZKVA. — (Tass) A Szovjetunióban nagy lelkesedéssel ünnepelték a Vörös Hadsereg tankjóstáinak napját. A moszkvai Vörös-téren Sztalin és a szovjet állam főbb más vezető egyénisége előtt páratlan felvonulás mutatta be a szovjet tankhadosztályok erejét.

A tankjósták napjával foglalkozva, a „Pravda“ rámutat arra, hogy a szovjet tankhadosztályok félelmetes erejét mu-

tatta a felvonulás, majd a cikk a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának az ipar fejlesztéséért folytatott harcat méltatja.

— A hatalmas szovjet iparnak — fejezi be cikkét a lap — és a Vörös Hadsereg erejének köszönhetjük azt, hogy a szovjet népet megfélemlíteni vagy zsarolni nem lehet.

Byrnes beszédének visszhangja

PARIS. — Amint az várható volt, Byrnes amerikai külügyminiszternek a németországi Stuttgartban ejmondott beszéde hatalmas visszhangot keltett.

A párisi lapok egyöntetűen foglalnak állást Byrnes beszédével szemben s megállapítják: a francia nép jogosan tiltakozik az ejlen, hogy ismét talpra segítsék azt a né-

met imperializmust, amely három generáció alatt háromszor támadta meg Franciaországot.

Lengyelországban tömegtüntetésben tiltakoztak az ejlen, hogy Lengyelország Németországnak területjeiket adjon vissza. A varsói tömegtüntetés főszónoka Gomulka miniszterelnökjelölt volt, akinek indítvá-

Öt napig lehet még felvételre jelentkezni a választói névjegyzékbe!

Minden öntudatos magyar saját érdekében jelentkezék!

ponti állami szervek felé az összeköttetést fenntartó irodája van. A legfontosabb eredményként jelentette be, hogy a magyar pénzüzetek hitelezési ügyében kedvező jelek mutatkoztak. Utalt arra, hogy a magyar hitelgérvények ügyében Moscu Tibériu, a Nemzeti Bank kormányzója igen megértő magatartást tanusjt.

A déjelölti munka során az értekezlet elhatározta, hogy a legközelebbi országos értekezletet Nagyváradon tartják. Déiben a kiküldöttek megtekintették a „Vitamin“ paprikamajom-szövetkezetet, déután a hozzászólásokra és a megyei kiküldöttek jelentésének meghallgatására került sor.

nyára határozatot fogadtak el, amelyben a lengyel nép fejháborodását fejezték ki Byrnes tervével szemben. Jugoszlávia után immár ez a második olyan volt szövetséges ország, amely megtámadva érzi magát az amerikai imperializmus által. A népgyűlés után a tömeg tüntetett a varsói amerikai követség előtt Byrnes beszéde ejlen.

Az angol japok állásfoglalását pártállásuk határozza meg. A Daily Worker szerint Byrnes beszédét az imperialista elgondolások jellemzik, s a lap rámutat arra, hogy a németországi demokratikus erőkkel szemben azokat az eröket akarják érvényre juttatni, amelyek a hitlerizmus hatalomrajutását támogatták. A „News Chronicle“ viszont annak a véleményének ad kifejezést, hogy Németországnak a fasiszta eröktől való megijesztése háttérbe kell hogy szoruljon.

A szovjet sajtónak Byrnes beszédéhez fűzött magyarázatáról még nem érkezett hír, de a szovjet-zónában megjelenő „Neue Deutschland“ című napilap ejvetette Byrnes tervejt és figyelmeztette a német népet, hogy ismét az imperializmus szzoigalatába akarják állítani.

Az angolszász megszállási terület lapjal hangos helyesléssel állnak Byrnes terve mellett. Az amerikai külügyminiszter beszédének különösen azt a részt emelik ki, hogy Németországból európai egyséült államokat kívánnak teremteni, hogy így összekapcsolják az Amerikai Egyesült Államok emelkedett színvonalját egy esztéges németországi jóléttel.

Megalakult a Magyar Népi Szövetség központi jogügyi bizottsága

KOLOZSVAR. — A nap-nap után felmerülő kérdések sokasága mulhatatlanul szükségessé tett egy átfogó jogi szervezet, amely a törvények, rendeletek között biztos irányítulató, tanácsadó s ugyanakkor megfelelő súlyú kezdeményező a népi egyenjogúságunkért folyó munkában. Ez a felismerés vezette a Magyar Népi Szövetséget, amikor — egyelőre csak kolozsvári — kiváló magyar jogászok bevonásával megalakította a Magyar Népi Szövetség központi jogügyi bizottságát.

Az alakuló gyűlésen a meghívott kolozsvári jogászok közül dr. Kiss Géza, dr. Buzs László, dr. Asztalos Sándor, dr. Demeter János egyetemi tanár, dr. Wencelsék József táblabíró, dr. Biró Lajos és dr. Parádi Ferenc járásbírók, dr. Bernád Ágoston, dr. Mócsi Károly, dr. Bartha Ignác, dr. Erszényes Samu, dr. Nemes István, dr. Borbáth Samu, dr. Nagy László, dr. Nagy Tibor, dr. Ur. Károly, dr. Szalmáry János, dr. Bors József, dr. Ladányi László, dr. Fogarasi József, dr. Kovács András, dr. Demény Pál ügyvédek vettek részt. Az alakuló gyűlés határozata értelmében a bizottság tagjai azok a Romániában lakó magyar jogászok, akiket a Magyar Népi Szövetség országos elnöksége, az alakuló gyűlés, valamint a később tartandó ülések javaslata alapján a bizottságba meghív.

Az alakuló gyűlésen Kiss Géza dr. egyetemi tanár, elnök megnyitójá után Takács Lajos dr., a Magyar Népi Szövetség jogügyi osztályának vezetője ismertette a bizottság célkitüzéséjt és az ezzel kapcsolatban kidolgozott tervvezet, melyet az alakuló gyűlés a fentebb ismertetett értelemben elfogadott. Az alakuló gyűlésen kialakult álláspont szerint, pártállásra való tekintet nélkül, minden magyar jogásznak támogatnia kell a Magyar Népi Szövetség központi jogügyi bizottságának munkáját.

HIREK

VILÁGOSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja.

Kolozsvári szerkesztőség és főszerkesztőség: Brassai-utca 7. Távfelirat: 258.

Nemzetiségi anyaszervezetünk

Éjmen terjedelmesebb broszúra jelent meg, mely magában foglalja a Magyar Népi Szövetség udvarhelyi kongresszusának egész anyagát.

A füzet minden magyar ember érdeklődésére számíthat, mert a romániai magyarság jelenlegi minden fontosabb kérdését felöleli. Kurkó Gyárfás két beszédéből az egyetlen követhető, józan politikai utat világít ki. Nem megalkuvásra, hanem a teljes jogegyenlőségre kell építenünk.

Az intézközöttség beszámolójából, melyet Csákány Béla terjesztett elő, egy év küzdelmes, de eredményes munkája áll előtünk. És végül benne vannak a nemzetiségi főiránytervezet főbb pontjai, melyek a gyakorlati utat mutatják meg: a szabadság és jogegyenlőség kiértékeléséhez.

A MNSz azáltal, hogy mindnyájunk érdekét képviseli, valóban nemzetiségi anyaszervezetünk.

KOLOZSVARI SZOLGALATOS GYÓGYSZERTÁRAK. Szeptember 11-től 13-ig bezárólag szolgálatban: Egyszaru (Szabadság-tér 10), Demeter (Mócsok-utca 2), dr. Cseresznyés (Majlinovszki-tér 13), Hargita (Horca-ut 1) és Aesculap (Vitéz Mihály-tér 23). Egész éjjel szolgálatban szeptember 13-ig bezárólag: Egyszaru és Aesculap gyógyszertárak.

A KOLOZSVARI SZAKSZERVEZETI TANÁCS szeptember havi szaktanácsai ülését szeptember 13-án, pénteken reggel 7 órakor tartja. Az ülésen a Szaktanács összes választott tagjai megjelenni kötelesek.

A ROMÁNIAI NŐK DEMOKRATA SZÖVETSEGENEK TARGYSORSJÁTEKÁN kisebb-nagyobb tárgyakat nyertek az alábbi számok, amelyekért tulajdonosaik még nem jelentkeztek: 622, 222, 318, 894, 905, 989, 120, 28, 664, 899, 366, 70, 379, 223, 282, 586, 882, 448, 863, 134, 550, 540, 766, 460, 290, 250, 240, 868, 898, 872, 262, 446, 236, 294. E számok tulajdonosai nyereménytárgyukat a Romániai Demokrata Nők Szövetsége Március 6-utca 25. szám alatti helyiségében vegyék át.

A MNSZ KOLOZSVARI SZERVEZETÉNEK SZERVEZŐBIZOTTSÁGA szeptember 12-én délután 6 órai kezdettel a szervező Farkas-utcai színházban rendkívüli szervezőbizottsági ülést tart. A kerületi és üzemi szervező felelősök, tekintettel a megbeszélendő ügy fontosságára, felelősség terhe mellett az ülésen jelenjenek meg.

A KOLOZSVARI ÁLLAMI MAGYAR TANJELVU FIU ES LEANY IPAROSTANONCISKOLÁBA az 1946-47. évre a beíratások szeptember 16-tól 21-ig egész nap tartanak. A beíráshoz a következő okmányok szükségesek: 1. Születési bizonyítvány, 2. Iskolai bizonyítvány, 3. A mesternél és a tanoncánál lévő szerződés. Utóbbiak a Munkakamara által történő látamozás céljából szükségesek. Tanszerdíj 50.000 lej. Azokat a mestereket, akik tanoncikat a jelzett határidőn belül nem iradják be, az 1946. évi április 26-án kelt 314. számú törvény 20. szakasza értelmében megbüntetik. A javítóvizsgálatokat szeptember 23-a és 27-e között tartják meg.

TUDAKOZÓDÁS. Felkérem mindazokat a munkaszolgálatosokat, akik öcsém, dr. Resch Viktor (Brassai Viktor) eltűnésének körülményeit közelebbről ismerik, szíveskedjenek azt velem személyesen vagy levélben közölni. Minden ezzel kapcsolatos költséget megtérítik. Dr. Chereszeju Victoré, Görögtemplom-utca 8.

MOTORKERÉKPÁRVERSENYZŐ SZERENCSÉS BALESETT. Vasárnap délelőtt a „Szociáldemokrata Sportnap” keretében a sötétben megtartott motorkerékpárversenyen szerencsés kimenetelű baleset történt. Horváth István motorkerékpárversenyző a sötétben elcsúszott kőbe olyan nagy sebességgel érkezett be, hogy motorkerékpárját — fékdugulás miatt — nem tudta lefékezni és a gép becsúszott a színház bejárati járó útjához. A színházba bejártaknál lévő üzemeltetői kabinjába. A motorkerékpár első része súlyosan megrongálódott, míg vezetője — szerencsére — semmi baja sem történt.

(*) A CRIZMADIA SZAKSZERVEZET gyűlést tart szeptember 12-án, csütörtökön délután 3 órakor a Károlyi-tér 9. szám alatt. Tárgy: gazdasági és adóügyi helyzet.

(*) HALALOZÁSI HIR. Kovács Katalin 21 éves korában elhunyt. Temetése ma, szerdán délután 5 órakor lesz a temetői kápolnától.

Biztosítják a hivatalos kenyérfejadagot mindenki részére

KOLOZSVAR. — Kolozsvár egész társadalma örömmel vette tudomásul, hogy az ellátószervezetekbe szervezett dolgozók végre minden nap megkapják hivatalos kenyérfejadagjukat. A munkásság életének megkönnyebbítése a termelés megnövelésének és fokozásának megkönnyítése is jelenti. Annak tehát, hogy a munkásság olcsó kenyeret kap, nemcsak társadalmi jelentősége van, hanem gazdasági is. Természetesen tartottuk, hogy a meglévő készletekből elegendő a fizikai és szellemi dolgozók részére. Nem szabad azonban végleg megfeledkezni a polgári rétegekről sem.

Nem beszélve arról, hogy az ellátószervezeteknél kívülről polgárok között sok iparos, orvos, művész és egyéb szabadfoglalkozó is van, akiknek vásárlása erőteljesen befolyásolja az árak alakulását, meg kell alapítanunk azt is, hogy a fellelőplac című csak akkor tudunk igazán hatáson harcolni, ha az összes rétegeket ellátjuk a lehetőségekhez képest — minél több áruval.

Értesítjük szerint a városi közéleti hivatal vezetője, Neumann Sándor máris megfogta a szükséges intézkedéseket, hogy a legközelebb időn belül a polgári rétegeket is el tudja látni — jegy eljében — olcsó kenyérrel.

Három éltökzatos gyártás Nagyváradon

NAGYVÁRAD. — Szombaton három nagy tűz pusztított Nagyváradon és környékén. E pillanatban még nem lehet tudni, hogy a tüzek milyen körülmények között keletkeztek, de a nyomozó hatóságok véleménye szerint valószínű, hogy bűnös kezek okoztak súlyos károkat a gazdasági életnek.

Szombaton reggel az Aurora vegyigyár egyik raktára gyulladt ki eddig még ismeretlen körülmények között s mivel a raktárban gyúlékony anyagok voltak felhalmozva, a tüzoltóság munkája csak arra irányult, hogy a gyár többi épületeit megvédjék. A kár több százmillió lej.

Este újabb gyári tüzet jelentettek a tüzoltóságnak: a Május 1-utcai ITO textilgyár gyulladt ki. A tüzoltóság azonban nem vonulhatott ki, mert ebben az időben Fugyvársárhelyen voltak elfoglalva, ahol az égő malmot igyekeztek megmenteni. A velecei munkásság a Dippner fésűgyár tüzoltófelszerelését vette igénybe s azzal próbálta a tüzet eloltani. Két és félóra megfeszített munka árán sikerült a tüz továbbterjedését megakadályozni, azonban a gyár háromnegyed része a tüz prédája lett. A hatóság teljes erővel folytatja a nyomozást, hogy megállapítsa a tüz keletkezésének okát.

A népi demokráciában mindannyian meg kell találjuk boldogulásunkat

mondotta Szücs Margit a MNSz nagyváradai női gyűlésen

NAGYVÁRAD. — Vasárnap délután nagygyűlésre jöttek össze Nagyvárad és Bihar megye magyar női, hogy meghallgassák a temesvári országos kongresszusról szóló beszámolót. A MNSz központi székfőnökének hatalmas termében több mint ötszáz öntudatos magyar nő tett hitet a demokrácia mellett és tüntetett a magyar-román barátság megvalósításáért.

A nők nagygyűlésén megjelent Szücs Margit, az országos központ kiküldöttje, akit a jelenlévők nagy szeretettel vettek körül. A falvak fejkendő asszonyai mellett ott ültek a tömött szék sorokban a munkások hitvesei, valamint az értelmiségi nők és az apácák, hogy az egység megvalósításáért közös munkát vállaljanak. A színpadon virágok között ott függ Petőfi Sándornak hatalmas arcképe, az előadói asztal előtt széles táblán: „Küzdj családodért népedért, jövődért!” Biró László kitérő szimfonikus zenekara játszott nyitányt, majd Bartsch Sándorné üdvözölte a megjelenteket s nyitotta meg a nagygyűlést.

Szücs Margit volt a gyűlés első szónoka, aki az Országos Központ nevében üdvözölte a női nagygyűlés résztvevőit, majd részletesen beszámolt a temesvári kongresszusról. Leszólgatta, hogy ott az ország minden tájékról egybegyűlt magyar nők fogadalmat tettek arra, hogy soha nem szünnék meg dolgozni azért a népi demokráciáért, mely megteremti az itt élő népek békéjét.

— Temesváron — mondotta — az assz-

szonyok munkája országépítő munka volt és ez az ország a szeretet országa lesz! Mert csak egy demokrácia van, nincs magyar, vagy román demokrácia, csak egy igazság van s ez azt jelenti, hogy a népi demokrácia Romániájában minden itt élő nép meg kell hogy találja a maga boldogulását!

Ezután a választások fontosságáról beszélt s annak jelentőségét méltatta, hogy a mostani választásokon a nők is szavazati joggal rendelkeznek.

Szücs Margit beszédét sokszor szakította félbe a hallgatóság lelkes tapsa s éljenzése. Perceken keresztül ítélték Kurkó Gyárfás országos elnököt s a demokratikus erők összefogását.

Pap Sára a Demokratikus Nők Szövetsége nevében kívánt jó munkát a MNSz nőbizottságának, majd Petvai Sámuelné ragadta magával hallgatóságát beszédével. Lukács Imréné a temesvári kongresszus határozatait ismertette.

A lelkes hangulatban lefolyt beszámoló után rövid műsor volt. Bauerne Mocsokonyi Gabriella Bartók-szerzeményeket zongorázott, Szabó László és Bálint Ilona a színház tagjai, szavaltatokkal, Hegedűs Erzsébet magyar népdalok előadásával, a MNSz balettszervezetének tagjai pedig magyar és román táncok előadásával járultak hozzá a műsor nagy sikeréhez.

Hétfőn reggel igen élénk érdeklődés mellett megkezdődött a biharmegyei MNSz női bizottságok kiküldöttjeinek értekezlete.

MŰVÉSZET — IRODALOM

A „Sári biró”-t mutatták be Kolozsváron a zsboki fiatalok

KOLOZSVAR. A Magyar Népi Szövetség kolozsvári tagozata állandó csereelőadások megtartását és előadások rendszerezését határozta el a környéki falusi és a kolozsvári szervezet ifjai között. Az előadások során vasárnap a zsboki MNSz ifjuság látogatott el Kolozsvárra, hogy Mörz Zsigmond darabját, a „Sári biró”-t mutassa be a kolozsvári V. kerületi magyar ifjaknak.

Küldöttség fogadta vasárnap reggel a zsboki MNSz színjátszó csoportját. A lelkes fiatalok meglepődtek a délelőtti folyamán megtekintettük a 48-as magyar erkölymuzeumot, utána a botanikus kertet nézték meg, majd az V. kerület vendégszeretőit élvezték.

A délután folyamán az V. kerületi városi és a kalotaszegi fiatalok általános magyar ifjusági kérdéseket tárgyaltak meg.

A zsbokiak közül Bódis Erzsébetet beszélgetettünk, aki szorgalmas munkával szervezte meg a műkedvelői csoportot és tanította be a színdarabot.

A darabot rövid két hét alatt tanulták

be és legelőbb Zsobokon mutatták be szabad téren, utána Farnason. Mindkét helyen nagy sikerrel.

Előadás előtt — de már a közönséggel zsufolásig megtelt teremben — néhány magyar népdalt énekeltek úgy, ahogy ők tudják és ahogy mi szeretjük.

Sütő András, a Magyar Népi Szövetség megyei ifjusági bizottságának kiküldöttje vezette be az előadást, röviden ismertette Mörz Zsigmond jelentőségét a magyar irodalomban, művelődésben voltát. Utána Ambrus István zsboki ifju lépett a függöny elé.

— A muliban ti jöttetek hozzánk, a fajura — mondotta — most pedig mi jöttünk el hozzátok, hogy közösen kiharcoljuk egyenlőségünket. Csak így végezhetünk teljes munkát és csak így szolgálhatjuk népünk érdekeit.

László ingalmak után kezdődött meg a „Sári biró” előadása. A darab rendezése és előadása egyaránt dicséretet érdemel s a dicséretet még inkább fokozza az, hogy — mint Ambrus István is mondotta

— megtanulása csak úgy válhatott lehetségessé, hogy lopni kellett egy kicsit a munkaidőből és egy kicsit az éjszakai pihenésből.

A szereplők mindegyike tudása legjavával járult hozzá a darab sikeréhez. A színjátszók, névszerint: Bódis Erzsébet, Bódis Margit, Ambrus Kató, Szalai E. Kató, Szalai Kató, Tököli Rózsa, Ambrus István, Gál M. Árpád, Gál István, Ruzsa Márton, Gál Gyula, Gál Béla, Nagy József, Ruzsa István, Ambrus P. János, Gál J. Gyula, Korpos Árpád és Ruzsa János játékukkal belevesték magukat a kolozsvári fiatalok szeretetébe.

Előadás után az V. kerületi MNSz-ifjuság nevében dr. Dobos László nyújtott át koszorút a zsbokiaknak és külön virágcsokrot Bódis Erzsébetnek, a zsbokiak lelkes vezetőjének, majd a káprázatos szépségű népi öltözött párok népi táncokat mutattak be hatalmas sikerrel.

A zsboki MNSz-ifjuság fontos építőmunkát végzett ezzel a lépéssel az erdélyi magyar egység érdekében. Az új magyar élet lángját ápolják és viszik tovább sok szeretettel. Sz. S.

MEGHALT GOTH SANDOR. A modern magyar színjátszás egyik legkiválóbb alakja. 1870-ben született és rövid vidéki színészkedés után 1903-ban tagja lett a budapesti Vígsháznak akkori nagy együttesének. Nemcsak kiváló színész, hanem nagy kultúrájú esztéta és műfordító volt. Több operaszöveget írt és tavaly jelent meg a könyvtárcsón „Ha Mollára naplót ír volna” című műve. Kája.

VOLGA, VOLGA . . . Vidám és öleletes orosz vígjátékot mutat be az elkövetkező napokban a „Select”-mozgó. A színpadon szellemességgel vígjáték már sok délkelet-európai város szeretetében véste be magát. A film kolozsvári bemutatóját érthető nagy érdeklődés előzi meg.

A KOLOZSVARI ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ TISZTOGATÓ BIZOTTSÁGA felkéri mindazokat, akik az alant felsorolt színházi tagok politikai magartása ellen valamely vád birtokában vannak, hogy azt szeptember 15-ig juttassák el a Magyar Színház purifikáló bizottságának: Török Sándor, Lohinszki Lóránt, Hartmann Gröte, Deésy Jenő, Grieger Ibolya, Lukács József, Molnár Dezső, Mezei Antal, Nemes Katalin, Baka Mihály, Sebesy Péter, Keresztély László, Idray János, Némeghy Lajos, Mihály Imre, Harmath János, Flóra Jenőné, Dely Ilona, Körmeny Béla, Sebesy Flóra.

Kolozsvári mozik műsorja

Capitol: Csárdás; pólók; Abraham Lincoln tündöperet filmen. Új amerikai humor.

Corso: A szerelem nem szűnik meg. A szerelem. Tolnai Károl, Négyes. A nagy kerék és Gózon Gyula. Működés: 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap 11 órakor matiné.

Royal: Különös kalandok. Dátoron kívül új híradó. Csak 3 jegy! Előadás kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Munkás: Magdolna. Főszerepekben: Sárdy László, Turai Petrovics, Műsor előtt a legújabb amerikai híradó. Jegyeldvétel minden nap délelőtt 11—1 óráig.

Select: Kémek az óceánon. Legújabb amerikai híradó.

Uránia: A boldogság árnyékában. A legújabb olasz filmregény.

Talia: Szeptember végén. Főszerepekben: Szörényi Éva, Horváth és Pethes. Előadások kezdete: 3, 5 és 7 órakor.

NYILTTÉR

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felelőségemről különváltan élek, érte s milyen felelősséget nem vállalok. Kolozsvár, 1946 szeptember 8-án.

Szabó Balázs
ácsregéc
Acéjárúgy

Államias és nemzetközi Szállítási Vállalat
Szabadság-tér 27. Telefon 617

A Magyar Népi Szövetség szeptember 12-én utcai gyűjtést rendez a hadifoglyok megsegítésére

Hazatérő kolozsvári hadifoglyok névsora — Kik üzentek Kolozsvárra? Bonchida segítsége a hadifoglyoknak

KOLOZSVAR. — E hó 7-én és 9-én utcai foglyoszállítmányok mentek át Kolozsváron magyarországi rendjüket. E két szerelvénnyel kolozsváriak nem érkeztek, csak a szállítmány tagjai hozták hirt kolozsvári származású hadifoglyokról. Utiban vannak, vagy legközelebb érkeznek haza a következő kolozsváriak:

Pálfi Tamás asztalos, Gálfi Béla, Nagy Miklós, dr. Dárkó József, Bocsanai László, Tamás Ferenc, Lőrinczi Zoltán unitárius tanár, Gyurka Imre, Egri Ferenc, Székely András, Klein Sándor, Kerekes Ferenc, Sárközi Sándor, Zsigmond Lajos, Papp Sándor, Szász Lajos, Molnár Károly, Fazakas István, Knizs Gyula, Kocsis József, Fülöp László, Szabó Béla, Izsó István, Tóth Péter, Kerekes Albert, Fogarasi János és Fogarasi Lajos, dr. Biasini Sándor, dr. Heinrich Mihály, Kozma szíjgyártó, Szánthó rajzoló, Kilin György, Kijin Károly, Kilin Sándor, Juhos Márton, Novák Zsigmond, Fodor Márton, Kacsó József, Kilin Mihály és Nagy Imre.

Üzentek a következő kolozsváriak:

Kádé József üzen a Transsylvania-széli faluba, Sulyok István fia Voronyezsból, dr. Görgei József üzen Só Dezsőnek Munkács-utca 26 alá, Szigetvári István üzen Dankanic Lászlónak, dr. Horváth Jekkes üzen Horváth Jánosnak Szomvájvárra.

A hazatérő hadifoglyok megsegítésével kapcsolatosan a Magyar Népi Szövetség

kolozsvári tagozata szeptember 12-én, csütörtökön utcai gyűjtést rendez Kolozsváron, hogy a befolyó természetbeni és pénzadományokkal nyújthasson támogatást a hadifogságból visszatérteknek. A csütörtöki gyűjtéssel kapcsolatosan a MNSz kolozsvári tagozata az alábbi felhívást közli:

Anyák! Hitvesek! Nővérek!

Minden gondolatotok a távol, fogságban lévő fiatalok, férjetek és fivéreitekhez szállott. Könnyezve várjátok haza azt, a legkedvesebb. Sokat szenvedtet, nélkülözött szeretteitek végre hazatérnek.

Segítsük egy tál meleg étellel azokat, akiknek tovább kell utazniuk, szeretetadományainkon keresztül adjuk vissza családjuknak, a társadalomnak.

Csütörtök az 6. napjuk lesz! Az utcán gyűjtést rendezünk, hogy a város minden lakója — a szereteten kívül — önkéntes adományával is hozzájárulhasson hadifoglyainknak megsegítéséhez.

Anyák! Hitvesek! Nővérek! A ti áldozathozatalotokra nagy szükség van. Az utcai gyűjtés lebonyolításához rátok számítunk. Adozzatok fel csütörtöki napotokat, vagy legalább egy-két órátokat és vállalatok gyűjtést mindannyian.

Jelentkeztek a Népvédelem Szabadság-tér 10. szám alatti helyiségében szeptember 12-én, csütörtökön reggel 8 órakor.

...tást a hadifogságból visszatérteknek. A csütörtöki gyűjtéssel kapcsolatosan a MNSz kolozsvári tagozata az alábbi felhívást közli:

Bonchida példát mutat

Nemcsak Kolozsvár, de a közeli kisebb városok és falvak lakossága is megértő lélekkel és önkéntes adományokkal siet a visszatérő hadifoglyok megsegítésére. Követendő példát mutatott a tekintetben Bonchida község magyarosága, amely szeptember 10-én, az első gyűjtés eredményeként 5 zsák burgonyát és zöldséget, ki-

sebb zsák lisztet és babot, tojást, valamint 49.000 lej készpénzt juttatott el Bauch Béla útján az átvonuló hadifoglyokat ellátó szervezethez. A gyűjtés Bonchidán tovább folyik és ennek eredményeként újabb segítséget fognak kapni a visszatérő hadifoglyok.

A nemzeti jogokat vitatták meg a kolozsvári tanárok és tanítók továbbképző tanfolyamán

KOLOZSVAR. — A tanárok és tanítók kolozsvári továbbképző tanfolyamának előadásai sorozatában ujszerű és megkapó „müsoron kívüli szám” iktatódojt be: Tóth Dénes tanfelügyelő tartotta meg székfoglalóját.

— A tanfelügyelők ugynevezett beosztott irnak s azt küldik szét megyéik összes tantestületének — mondotta. — Ettől a szokástól eltértek, nem hagyom kihasználatlanul ezt a kellemes adott helyzetet, amikor is a kolozsvári magyar tanítók csaknem teljes számban — mintegy százan — együtt vannak.

Tóth Dénes tanfelügyelő, elődei — Bercey József és Sipos András — utörő munkájának méltatása után rámutatott arra, hogy Kolozsvár kötelez, mivel az erdélyi magyar életnek politikai, gazdasági és közművelődési központja.

— Mindez kötelezi a közelet minden dolgozóját, de kötelezi különösen és elsősorban a kolozsvári tanítót. Kötelezi, hogy szak- és általános tudását a legmagasabbra fejlessze, hogy a műveltség, kezdeményezés, politikai érettség és eredmények felmutatása terén az élen járjon — mondotta Tóth Dénes.

A tanfelügyelő a továbbiakban felkérte a tanítóságot, hogy igaz, buzgó munkatársai legyenek mind a sajátos tanügyi problémák megoldásánál, megtervezésénél, mind pedig az iskolán kívüli népművelésnél s általában mindenütt, ahol népünk ügyéért valamit is tenni lehet.

Tóth Dénes tanfelügyelő demokratikus programot adó székfoglalója a kolozsvári tanítóságból lelkes tetszést és munkatársi készséget váltott ki.

Utána Vörös István dr. kolozsvári unitárius főgimnáziumi tanár a nemzeti jogokról tartott előadást.

A magyarfenesi dalosünnepélyen Tárcza Bertalan bejelentette, hogy a Magyar Népi Szövetség támogatásával újra megalakul az Országos Magyar Dalosszövetség

MAGYARFENES. — (Kiküldött munkatársunktól). A falvak életében ritkaságszámba menő szép ünnepség zajlott le vasárnap a kolozsmegyei Magyarfenes községben. Az Antonescu elnyomása alól megváltásért és megfogyottan felszabadult falu ezuttal is bizonyosságot adott kemény élet-ábrításáról s fellérvésében minden csodavárástól mentesen elsősorban saját erejére támaszkodik. Mint félig éiparosított község, szoros kapcsolatban él a városi munkássággal, nem beszélve arról, hogy a kultúrában mindig vezetőserepe volt a környékbeli falvak között.

Vasárnap már a koradélelőtti órákban szívesen várt vendég érkezését újságolták egymásnak az emberek. Szilágyi István kispapja, a falu új bírója még doboltatott is ebből az alkalomból és ebéd után alig hogy végetért a délutáni templomozás, zsufoolási megjelent a falu saját erejéből építette kultúrház. Aztán megérkeztek a várva várt vendégek: Tárcza Bertalan zenetanár, az Országos Magyar Dalosszövetség volt főtárcza, Szepesi Sándor, a MNSz népszerű kiadója, Balázs Péter, a magyarfenesi népművész, valamint a Derbata és az Acélárugyár közkezdvelt művelődésgárdái.

A hangulatos réplünnepélyt Barazsaj István kispapja, a MNSz helyi elnöke nyitotta meg, megható szavakkal üdvözölvén a meghívott vendégeket s a falu nagyszámban megjelent lakosságát. Az ünnepélyen helyet foglalt Bárdos Péter kispapja is, a falu 82 éves daloskora, aki a sok évt nyert magyarfenesi dalárda több mint 50 éves szereplését ismertető, megható szavakkal köszöntötte régi barátját s a

magyar dalkultúra régi harcosát, Tárcza Bertalant, aki 8 év után újra felkereste az általa nagyrebecsült magyarfenesi daloskókat.

Tárcza Bertalan meleg szavakkal idézte a magyar dalkultúra fejlesztésében közösen elköltött idöket, majd a magyar dalárda újból való talpraállításának és az Országos Magyar Dalosszövetség megszervezésének a szükségességét hangsúlyozta. Elismerését s köszönetét fejezte ki a MNSz országos központjának azért a fellemsérésért és kezdeményezésért, amely lehetővé teszi, hogy hagyományos erdélyi magyar dalkultúra felvirágozzék.

— A háborus esztendő alatt — mondotta Tárcza Bertalan — fájdalommal visszaszállított erdélyi dalkultúránk. A siraalmas bécsi határok meghúzása után Eszakerdélyben pesti központú mánás-politika avakozott bele dalosszövetségünk életébe. Fröszaltes fölényességgel Pestre akarták szájítani erdélyi dalárdaikat minden közkinését. Déjerdélyben pedig az Antonescu-uralom fojtotta dalosaink torkára a magyar dalt.

Dalolni fognak a magyar falvak!

Tárcza Bertalan végül bejelentette, hogy a magyarországi egyesítés politikai szervezésének a kezdeményezésére és támogatásával kezdetét vette az a szervező munka, hogy újra felállítsák az Országos Magyar Dalosszövetséget, s ebből a munkából maga is kivési részt.

A kihöröklő felkeredéssel fogadott országos jelentőségű bejelentés után Barazsaj Péter festőművész — az országos központ aján-

dékát — Petöfi-képet adott át a dalkör vezetőjének, a helyi szervezet vezetőjének pedig Kurkó Gyárfás országos elnök arc-képét nyújtotta át ünnepelesen.

A műsorszámok megkezdése előtt Szepesi Sándor központi kiküldött kívánt jó munkát a magyarfenesi dalkör felvirágzásához és az Országos Dalosszövetség megalakulásához egyaránt, majd a választások kérdéseit ismertette. A falu népe megfogadta, hogy minden leány és legény, földművelő asszony és gazda egy emberként sorakozik fel az urnák elé a magyar lista győzelméért.

A magyarfenesi dalosünnepély hangulatát csak fokozta a Derbata és az Acélárugyár műkedvelő-gárdájának műsorszámja. A mindvégig lelkesen ünnepejt műsor keretében bemutatott Tamási Aron „A székegy fás” című darabját. A szép ünnepség csúcspontjaként két ropogós magyar nótát énekeltek a Magyarfenesi dalárda.

Este a község háza nagytermében Ferencz Andrást, a falu római katolikus plébánosát buzsuztatta a lakosság, akik a falu érdekében jelenlévő önzetlen munkája után, egy marostordamegyei községbe helyezték át. A kihönbözött egyesültek, a tanfolyamot, a református egyház, az egyház gondnokának és a MNSz részéről elhangzott beszédekre a bucszó plébános kijelentette, hogy már az első pillanatban elfogadta magát a magyarországi egyesítés demokratikus szervezésével, majd kijelentette, hogy ha bárhová is szállja a költöztetés, mindörökké a nép felépítésére fog törődni.

Az esztét a tiloztatásúlet zenekara, a dalkör énekszáma, szavaltatok, majd az ifjuság népdalaj zárta be.

„Választási trükk az egész”,

legyintett a nagyságos ur, amikor olvasta a Világosságban a hazatérő hadifoglyok hosszú névsorát.

„Ezzel akarnak népszerűséget szerezni” — magyarázta a társaságának. — „Mert vegyék tudomásul, a hadifoglyok nem térnek vissza. Nem jön közülük haza egyetlen-egy sem. Az egészet csak a Népi Szövetség találta ki, itt állították össze a névsort nem is létező nevek-ből”.

Közben pedig jönnek, nap-nap után érkeznek a hadifoglyok. Ma itt, holnap ott kopogtat be a messziről jött és van öröm, van kacagás. Könnyben fürdenek az arcok, de az öröm könnyeiben.

A nagyságos ur azonban csak beszél, csak lefetyel tovább. Hiába jönnek, hiába érkeznek haza foglyok. Hiába érkezett tegnap a szomszéd, tegnapelőtt pedig a régi barátja. Ő csak rágalmaz, mocskol, frecskel be mindent a maga undok nyálával... Egészen addig, amíg a torkára nem fojtjuk a szót.

Akkor pedig majd felkiált, mélységesen megbántva, halálosan megsértődve: — Hát ez a demokrácia?

Levél egy mezővárosi faluból

Nem is emlékszünk még egy ilyen kegyetlen nyárra, mint az idén. Hiszen mindig örültünk, ha akkor van meleg, amikor annak ideje, de az idén nyárnak már nagyon kevesen tudtak zavartalanul örülni.

A falu bizony, már alig-alig lélegzik. A szárazság olyan hatalmas erővel nehezedett rá mindenre, mintha a hét szűk esztendő megérkezett akarna jelezni. Az utcákat hatalmas porréteg borította, nem lehetett üde-zöld fákat látni, még a fűvek is megbarnultak, elszáradtak. S ami a legborzalmassabb: nem volt víz! A néhány kút, amiben még volt egy kevés, az emberi szükségleteket is nehezen elégítette ki. Az állatokat minden itatásra ki kellett hajtani a határba, sokszor kilométerekre. De ott is kiszáradt nemcsak a víz, hanem a föld is.

Nincsen széna; nem is tudjuk, mi lesz majd a télen? A fűzfa, akáca zöld leveleiből „lomb-takarmány” készül; elének rajta a juhok. A marha és a sertés ára rohamosan zuhan lefelé, nem kell senkinek. Nincs miből tartani.

Augusztusban már szedték a kukoricákat. Megkérdeztem az öregeket, de nem emlékeznek, hogy még ilyen megtörtént volna. Azt hitte az ember, hogy csak a levelei száradtak meg, pedig szabályosan megérett, mint máskor októberre. Ez is nagy csoda, hiszen mindenki azt hitte, hogy az idén a kukoricából semmi sem lesz.

Az élet azért megállás nélkül megy tovább. Igaz, ez alatt a két év alatt sok minden megváltozott. Köröskörül — ahol ez-élt hatalmas tábla szántóföldek hirdették az úri Magyarország valóságát — apró parcellák, épülő házak, induló életet tanuskodnak a tölténelem hejyes fordulatáról. A falu társadalma is fordított egyet a maga kerekén, legalábbis ami a nép és az értelmiség viszonyát illeti. Szépen egymásra tálláltak. Velük szembenél néhány polgársult nagygazda — tekintetes úr — mind jobban kibontakozó szövetsége. Súlyos ellentétek merülnek fel, ha a vezetésről, vagy a falu szellemének valamilyen irányú kidomborításáról van szó. Örömmel látjuk, hogy a dolgozók és a velük együttthaladó értelmiségiek összefogása életerősebb a várostjárt félurak és tekintetesek csoportjánál. A falu jegyzője, papja, tanítója — ha népe szolgálatában lélek szerint jár el — nem fog kívülmaradni az élet lüktetésén, mert rajta keresztül, nagyobb tudásának és szélesebb látásának segítségével bontakozhat ki a nép egészséges közösségi élete.

A románokkal is lehet békében élni. Itt, a Mezőség peremén, különös jelentősége van ennek a kérdésnek. Nincs is semmi sürölődés a falu köztársasági és vallású lakosság között. Maniuk ügyükkel — úgy látszik — nem jutottak el ide, de nem is számíthatnának a Kőröben, akiket a földreform földhöz és megélhetéshez juttatott. A mindennapi munkában egymásra utalva — jel-szavak és hamis ideológiák zűrzavara felett — az igazi béke templomát építi a falu.

NAGY PAL.

A CFR kolozsvári műhelye területé törzslékekkel való megújítására és szívenelbe hozatalára szeptember 12-ig írásbeli zárt ajánlatokat kér. A hírlapi közlés díja a megbízást elnyerő céget terheli.

Egységben az erő, erőben a béke! Ezért szavazz erre — Erdély magyar népe!

